

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра журналістики та українознавства

06-10-59М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи з
навчальної дисципліни «**Зарубіжна журналістика**» для
здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо- професійною програмою «Журналістика»
спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННІЕМ
Протокол № 2
від 19 жовтня 2021 року

Рівне – 2021

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «**Зарубіжна журналістика**» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Попіль Д. Ю., Шийка С. В. – Рівне : НУВГП, 2021. – 20 с.

Укладачі: Попіль Д. Ю., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики та українознавства; Шийка С. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та українознавства.

Відповідальний за випуск: Малевич Л. Д., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та українознавства

Керівник групи забезпечення спеціальності 061 Журналістика

Супрун В. М.

© Д. Ю. Попіль,
С. В. Шийка, 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

I. Вступ	4
II. Теми практичних занять	6
Тема 1. Вступ до дисципліни. Зарубіжна журналістика в епоху глобальних змін	8
Тема 2. Джерела міжнародної інформації.....	9
Тема 3. Міжнародна інформація в українських та зарубіжних ЗМІ.....	10
Тема 4. Тенденції світових медіа.....	10
Тема 5. Тематичний поділ міжнародної інформації.....	11
Тема 6. Образ країн та актуальних світових процесів у сучасній зарубіжній журналістиці.....	12
Тема 7. Професійні та творчі засади у підготовці міжнародної інформації.....	12
Тема 8. Український та зарубіжний досвід: практичний аспект. Загальний огляд етичних норм поведінки журналіста у контексті підготовки та подачі міжнародної інформації.....	14
Тема 9. Робота журналіста-міжнародника в Україні та за кордоном.....	15
Тема 10. Специфіка роботи журналіста в «гарячих точках».....	16
III. Рекомендована література	17

I. Вступ

Навчальна дисципліна «Зарубіжна журналістика» формує розуміння теоретичних засад діяльності журналіста, функціонування ЗМК у зарубіжних країнах, а також вироблення відповідних практичних навичок. Засоби масової інформації є повноправними учасниками міжнародних процесів, які часто визначають пріоритети урядового та міжнародного обговорення тих чи інших проблем.

Мета вивчення дисципліни «Зарубіжна журналістика» полягає в тому, щоб на основі аналізу теорії міжнародних відносин, що викристалізувалася у першій половині ХХ століття, наявних наукових обґрунтувань взаємозалежностей у міжнародному середовищі, економічної і політичної глобалізації, а також нових викликів національній і міжнародній безпеці дати студентам комплекс знань, про те, яким чином і на підставі чого формується міжнародна тематика ЗМІ в Україні і світі.

Основні завдання:

- дати студентам уявлення про природу міжнародної журналістики, її принципи та функції;
- визначити роль української міжнародної журналістики як соціокультурної моделі;
- розкрити взаємовідносини політики, преси, владних структур;
- дати відомості про роль світових ЗМІ в інформаційному просторі України;
- збагатити студентів знанням фактів історії сучасної світової преси;
- привернути увагу до соціальної відповідальності журналіста, законодавчих і правових актів та морально-етичних норм поведінки журналістів у контексті зарубіжної медійної практики;
- сприяти підвищенню професійного рівня майбутніх журналістів;
- показати основні моделі формування порядку денного міжнародної тематики медіа;
- охарактеризувати сучасні проблеми розвитку зарубіжної журналістики.

Методичні вказівки містять повний перелік тем і питань із курсу, які має опрацювати студент, список рекомендованої літератури. До плану кожного практичного заняття додано перелік основної літератури та запитання і завдання для самоконтролю.

II. Теми практичних занять

Загальна кількість годин – 120. Лекції – 20.
 Практичні заняття – 20. Самостійна робота – 80.

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
1.	Вступ до дисципліни. Зарубіжна журналістика в епоху глобальних змін	2
2.	Джерела міжнародної інформації	2
3.	Міжнародна інформація в українських та зарубіжних ЗМІ	2
4.	Тенденції світових медіа	2
5.	Тематичний поділ міжнародної інформації	2
6.	Образ країн та актуальних світових процесів у сучасній зарубіжній журналістиці	2
7.	Професійні та творчі засади у підготовці міжнародної інформації	2
8.	Український та зарубіжний досвід: практичний аспект. Загальний огляд етичних норм поведінки журналіста у контексті підготовки та подачі міжнародної інформації	2
9.	Робота журналіста-міжнародника в Україні та за кордоном	2
10.	Специфіка роботи журналіста в «гарячих точках»	2

	Разом	20
--	--------------	-----------

Тема 1. Вступ до дисципліни. Зарубіжна журналістика в епоху глобальних змін

План

1. Міжнародна тематика медіа в Україні.
2. Тематика закордонних ЗМІ: світовий досвід.
3. Тенденції щодо зміни носіїв у міжнародній інформації.
4. Внутрішній та міжнародний контексти зовнішньої політики України.
5. Структурні імперативи зовнішньої політики України.
6. Законодавство України у цій сфері.
7. Сучасні тенденції зовнішньої політики України.
8. Місце і роль міжнародної журналістики у світових суспільних та комунікаційних процесах.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 15, 16, 18]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Схарактеризуйте міжнародну тематику медіа в Україні.
2. Сформулюйте тематику закордонних ЗМІ: світовий досвід.
3. Назвіть основні тенденції щодо зміни носіїв у міжнародній інформації.
4. Опишіть внутрішній та міжнародний контексти зовнішньої політики України.
5. Які структурні імперативи зовнішньої політики України?
6. Розкрийте законодавче питання України у цій сфері.
7. Які сучасні тенденції зовнішньої політики України?
8. Вкажіть місце і роль міжнародної журналістики у світових суспільних та комунікаційних процесах.

Тема 2. Джерела міжнародної інформації

План

1. Влада, медіа як джерела міжнародної інформації.
2. Взаємодія журналістів, акредитованих у зарубіжних країнах, з місцевими журналістами, формування власної джерельної та експертної баз.
3. Роль ЗМІ у зовнішній політиці на сучасному етапі.
4. Функції ЗМІ при висвітленні зовнішньополітичної проблематики.
5. Відображення міжнародної інформації у медіа.
6. Підготовка міжнародної інформації в українських та зарубіжних медіа.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 15, 16]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Чому влада та медіа є джерелами міжнародної інформації? Відповідь обґрунтуйте.
2. Розкажіть про взаємодію журналістів, акредитованих у зарубіжних країнах, з місцевими журналістами та формування власної джерельної та експертної баз.
3. Яка роль ЗМІ у зовнішній політиці на сучасному етапі?
4. Які функції виконують ЗМІ при висвітленні зовнішньополітичної проблематики?
5. Як відображається міжнародна інформація у медіа?
6. Як здійснюється підготовка міжнародної інформації в українських та зарубіжних медіа?

Тема 3. Міжнародна інформація в українських та зарубіжних ЗМІ

План

1. Роль національного інтересу при висвітленні міжнародних подій.
2. Редакційна політика й подача міжнародної інформації.
3. Особливості підготовки міжнародної інформації для різних видів ЗМІ.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 11, 18,]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Розкажіть про значення національного інтересу при висвітленні міжнародних подій.
2. Що таке редакційна політика?
3. Як здійснюється подача міжнародної інформації в українських та зарубіжних ЗМІ?
4. У чому проявляються особливості підготовки міжнародної інформації для різних видів ЗМІ?

Тема 4. Тенденції світових медіа

План

1. Тематика, проблематика, особливості роботи світових ЗМІ у міжнародній галузі.
2. Конвергенція, співпраця.
3. Орієнтація на аудиторію. Акценти. Кут подачі інформації.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 18]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Сформулюйте основну тематику та проблематику світових ЗМІ.
2. У чому полягають особливості роботи світових ЗМІ у міжнародній галузі?
3. Що таке конвергенція та співпраця?
4. Як здійснюється орієнтація на аудиторію та встановлюються акценти?
5. Що таке кул подачі інформації?

Тема 5. Тематичний поділ міжнародної інформації

План

1. Порівняльний аналіз розвитку медіа в різних регіонах світу.
2. Аналіз сучасних зарубіжних медіа – інформаційних лідерів у світі та конкретних країнах і регіонах.
3. Політика, безпека, економіка, фінанси, екологія, соціальні питання, культура, мистецтво, мода та ін.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 18]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Підготуйте порівняльний аналіз розвитку медіа в різних регіонах світу.
2. Назвіть та проаналізуйте сучасні зарубіжні медіа. Які із них є інформаційними лідерами у світі та конкретних країнах чи регіонах? Чому?

3. Доведіть, що політика, безпека, економіка, фінанси, екологія, соціальні питання, культура, мистецтво, мода є важливими складниками тематичного поділу міжнародної інформації.

Тема 6. Образ країн та актуальних світових процесів у сучасній зарубіжній журналістиці

План

1. Огляд окремих країн у контексті проєкції на глобальні перетворення у світі та трансформації у журналістській професії.
2. Розгляд питань, пов'язаних з образом країн у міжнародній журналістиці, в умовах світу, що змінюється.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 18]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Проаналізуйте окремі країни у контексті проєкції на глобальні перетворення у світі та трансформації у журналістській професії.
2. Які питання, пов'язані з образом країн у міжнародній журналістиці, в умовах світу, що змінюється? Наведіть приклади.

Тема 7. Професійні та творчі засади у підготовці міжнародної інформації

План

1. Фахові стандарти журналіста: зарубіжна практика.
2. Вміння запропонувати тему й вести її в концепції конкретного ЗМІ.
3. Важливість вільного володіння іноземними мовами.

4. Приклади використання перекладу при підготовці міжнародної інформації.

5. Ерудиція та гарна освіта: вільне орієнтування у супутніх дисциплінах (історія, політологія, культурологія, філософія, мистецтвознавство, економіка, фінанси, медицина, міжнародні відносини, міжнародне право).

6. Точність. Неупередженість. Толерантність. Плагіат. Плата за інформацію.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 13, 14, 15, 16, 17]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Сформулюйте основні фахові стандарти журналіста-міжнародника.

2. Розкажіть про уміння запропонувати тему й вести її в концепції конкретного ЗМІ.

3. Чому, на вашу думку, важливо вільно володіти іноземними мовами під час підготовки міжнародної інформації?

4. Наведіть приклади використання перекладу при підготовці міжнародної інформації.

5. Схарактеризуйте професійні і творчі засади у підготовці міжнародної інформації. Ерудиція та гарна освіта: вільне орієнтування у супутніх дисциплінах (історія, політологія, культурологія, філософія, мистецтвознавство, економіка, фінанси, медицина, міжнародні відносини, міжнародне право).

6. Розкажіть про значення точності, неупередженості, толерантності, плагіату, плати за інформацію у підготовці міжнародної інформації.

Тема 8. Український та зарубіжний досвід: практичний аспект. Загальний огляд етичних норм поведінки журналіста у контексті підготовки та подачі міжнародної інформації

План

1. Конфлікт інтересів.
2. Мережева етика (інтернет-журналістика).
3. Приватність та персональна інформація.
4. Контроль за достовірністю інформації.
5. Фабрикація та маніпуляція інформацією.
6. Етичний вимір питань безпеки.
7. Комерційна складова та проблеми етики.
8. Основи і принципи роботи журналіста у відділі міжнародної інформації.
9. Український та зарубіжний досвід: практичний аспект.
10. Загальний огляд етичних норм поведінки журналіста у контексті підготовки та подачі міжнародної інформації.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 14, 18]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Розкрийте суть поняття конфлікт інтересів.
2. Що таке мережева етика (інтернет-журналістика)?
3. Яке значення приватності та персональної інформації?
4. Як здійснюється контроль за достовірністю інформації?
5. Як відбувається фабрикація та маніпуляція інформацією?
6. Розкажіть про етичний вимір питань безпеки.
7. Що таке комерційний складник та у чому полягають проблеми етики?
8. Сформулюйте основи і принципи роботи журналіста у відділі міжнародної інформації.
9. Розкажіть про український та зарубіжний досвід: практичний аспект.
10. Підготуйте загальний огляд етичних норм поведінки журналіста у контексті підготовки та подачі міжнародної інформації.

Тема 9. Робота журналіста-міжнародника в Україні та за кордоном

План

1. Пошук та вибір теми.
2. Організація кореспондентського пункту.
3. Кореспондентська мережа за кордоном: друковані ЗМІ, інформаційні агентства, телебачення, радіо.
4. Особливості роботи власного і спеціального кореспондентів.
5. Правила акредитації.
6. Організація роботи під час офіційних масових заходів (самітів, конференцій, міжнародних форумів).
7. Поняття роботи у складі пулу офіційної делегації. Приклад вітчизняних ЗМІ.
8. Сучасні виклики, що постають у роботі журналіста-міжнародника.
9. Захист життя, честі, гідності журналіста.

Рекомендована література

[1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 18]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Як здійснюється пошук, вибір теми та організація кореспондентського пункту?
3. Що вам відомо про кореспондентську мережу за кордоном: друковані ЗМІ, інформаційні агентства, телебачення, радіо?
4. Розкажіть про особливості роботи власного і спеціального кореспондентів.
5. Сформулюйте основні правила акредитації.

6. Як організувати роботу під час офіційних масових заходів (самітів, конференцій, міжнародних форумів)?

7. Що ви знаєте про роботу у складі пулу офіційної делегації? Наведіть приклад вітчизняних ЗМІ.

8. Які сучасні виклики, що постають у роботі журналіста-міжнародника?

9. Як здійснюється захист життя, честі, гідності журналіста?

Тема 10. Специфіка роботи журналіста в «гарячих точках»

План

1. Підготовка журналістських матеріалів в екстремальних ситуаціях закордонном

2. Заходи власної безпеки. Екіпіровка.

3. Психологічний аспект.

4. Норми поведінки.

Рекомендована література

[1, 3, 4, 5, 8, 11, 13, 14, 16, 18]

Запитання і завдання для самоконтролю

1. Як відбувається підготовка журналістських матеріалів в екстремальних ситуаціях закордонном?

2. Що вам відомо про роботу в гарячих точках (воєнні дії, катастрофи, стихійні лиха, теракти, міжетнічні конфлікти, акти громадянської непокори та ін)?

3. Яких заходів потрібно вживати для власної безпеки? Що таке екіпіровка?

4. Розкажіть про психологічний аспект та норми поведінки журналіста в «гарячих точках».

IV. Рекомендована література

Базова

1. Гриценко О. М., Шкляр В. І. Основи теорії міжнародної журналістики. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002.

2. Зленко А. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. Х. : Фоліо, 2003.

3. Іванов В. Ф., Сердюк В.Є. Журналістська етика: підручник; передм. В. П. Мостового. 3-є вид., випр. К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2008.

4. Інтернет-журналістика та новітні технології в сучасних медіа: матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (1 квітня 2020 р.) / наук. ред. В. О. Гандзюк. К. : КУБГ, 2020. 106 с.

5. Мак-Комбс М. Встановлення пріоритетів: мас-медії та громадська думка; пер. з англ. К. : К.І.С., 2007.

6. Носова Б. М. Міжнародна журналістика: сучасна зарубіжна публіцистика : навч. посіб.; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2016. 127 с.

7. Почепцов Г. Г., Чукут С. А. Інформаційна політика : навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2008.

Допоміжна

8. Гантінгтон С. П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку; пер. з англ. Н. Климчук. Львів : Кальварія, 2006.

9. Гелд Д. , МакГрю Е. Глобалізація / антиглобалізація; пер. з англ. І. Андрущенко. К. : К.І.С., 2004.

10. Горбулін В. Без права на покаяние. Харьков : Фолио, 2009.

11. Європа – минуле і майбутнє. Візії та ревізії. Матеріали міжнародної конференції пам'яті Єжи Гедройця / упоряд. : О. Гнатюк, Г. Грабович. К. : Критика, 2009.

12. Каган Р. Про рай і владу. Америка і Європа у новому світовому порядку. Львів: Б-ка журн. „І”, 2004.

13. Мадіссон В. В., Шахов В.А. Сучасна українська геополітика: навч. посіб. К. : Либідь, 2003.
14. Мережі і мережні війни: Майбутнє терору, злочинності та бойових дій / За ред. Дж. Арквіллі, Д. Ронфельдта; Пер. з англ. А. Іщенко. К. : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2005.
15. Щербак Ю. Україна: виклик і вибір. Перспективи України в глобалізованому світі ХХІ століття. К.: Дух і Літера, 2003.
16. Fuller J. What is happening to news: the information explosion and the crisis in journalism Chicago: The University of Chicago Press, 2010. 214 p.
17. Postman N., Powers S. How to watch TV news. New York: The Penguin Group, 2008.
18. Steven P. The news. Toronto: Groundwood Books, 2010. 144 p.
19. Wallace M., Knobel B. Heat and Light. Advice for the Next Generation of Journalists. New York: Three Rivers Press, 2010.

Інтернет-ресурси

20. Офіційне представництво Президента України – <http://www.president.gov.ua/> Міністерство закордонних справ України – <http://mfa.gov.ua/ua>
21. Офіційний портал Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>
22. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України – <http://www.niss.gov.ua/>
23. Центр Разумкова – <http://www.razumkov.org.ua/ukr/index.php>
24. Інституту соціології НАН України – http://isoc.com.ua/ukr/about_inst_lite.php Представництво Європейського союзу в Україні – http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm
25. Організація північно атлантичного договору – <http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>
26. Рада Європи – <http://hub.coe.int/>

27. Європейський суд з прав людини – <http://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> ООН – <http://www.un.org/>
28. ЮНЕСКО – <http://en.unesco.org/>
ЮНІСЕФ Україна – <http://www.unicef.org/ukraine/ukr/overview.html>
29. Представництво МОМ в Україні – <http://iom.org.ua/ua/>
The Guardian – <http://www.theguardian.com/uk>
30. The Times – <http://www.thetimes.co.uk/tto/news/>
31. The Financial Times – <http://www.ft.com/home/uk>
32. The New Yorker – <http://www.newyorker.com/>
33. The Washington Post – <http://www.washingtonpost.com/>
34. The Huffington Post – <http://www.huffingtonpost.com/>
35. The New York Times – <http://www.nytimes.com/>
The Wall Street Journal (Europe Edition) – <http://europe.wsj.com/home-page>
36. <http://europe.wsj.com/home-page>
37. Le Monde – <http://www.lemonde.fr/>
38. Le Figaro – <http://www.lefigaro.fr/>
39. Gazeta Wyborzca – <http://wyborcza.pl/0,0.html>
40. Haaretz – <http://www.haaretz.com/>
41. Today's Zaman – <http://www.todayszaman.com/home>
42. CNN – <http://edition.cnn.com/>
43. BBC News – <http://www.bbc.co.uk/>
44. Aljazeera – <http://www.aljazeera.com/>
45. Deutsche Welle – <http://www.dw.de/about-dw/who-we-are/s-3325>
46. Euronews – <http://ua.euronews.com/>
47. Radio Free Europe/Radio Liberty – <http://www.rferl.org/>
48. Voice of America – <http://www.voanews.com/>
49. AP – <http://www.ap.org/>
50. AFP – <http://www.afp.com/en/>
51. Reuters – <http://www.reuters.com/>
52. Bloomberg – <http://www.bloomberg.com/>
53. UPI – <http://www.upi.com/>
54. ANSA
<http://www.ansa.it/web/notizie/rubriche/english/english.shtml>
55. Xinhua – <http://www.xinhuanet.com/english/home.htm>

56. СІНАН – <http://en.cihan.com.tr/home/>
57. ИТАР-ТАСС – <http://www.itar-tass.com/>
58. Риановости – <http://ria.ru/> Interfax – <http://www.interfax-russia.ru/>
59. People – <http://www.people.com/people/>
60. ИноСМИРу – <http://www.inosmi.ru/>
61. ИноPressa – <http://www.inopressa.ru/>
62. Євроатлантика – <http://euroatlantica.info/>